

Ο κατήφορος του Ερντογάν

Εφιάλτης γι' αυτόν τα εκλογικά αποτελέσματα

Σείτ Αλυτογάν

Στις 31 Μάρτη πραγματοποιήθηκαν στην Τουρκία δημοτικές εκλογές. Παρά τον στόχο του Ερντογάν να πάρει την Κωνσταντινούπολη, Άγκυρα και Σμύρνη, τα αποτελέσματα μετατράπηκαν σε εφιάλτη για αυτόν. Όχι μόνο δεν κέρδισε αυτές τις πόλεις αλλά έχασε και πολλούς νομούς και επαρχίες από τους ρεπουμπλικάνους του CHP.

Σε όλη την επικράτεια το ρεπουμπλικανικό κόμμα πήρε 37,8% και το κόμμα του Ερντογάν, Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (AKP), 35,5%. Ενώ, το ποσοστό του κόμματος του Ερντογάν μαζί με τους Γκρίζους Λύκους στις βουλευτικές εκλογές που έγιναν πριν από περίπου εννέα μήνες ήταν πάνω από 50%. Αυτό σημαίνει ότι το κόμμα του Ερντογάν έχασε πάνω από 3 εκατομμύρια ψήφους και οι Γκρίζοι Λύκοι κοντά στα 4 εκατομμύρια.

Πριν πραγματοποιηθούν οι εκλογές, όλες οι ανακοινώσεις του Ερντογάν έδειχναν ότι σκόπευε να αλλάξει ξανά το τουρκικό σύνταγμα για άλλη μια φορά ώστε να εξασφαλίσει ξανά την εκλογή του και να προχωρήσει ακόμα περισσότερο σε ισλαμοφασιστική κατεύθυνση. Γι' αυτό ο ίδιος έδωσε στις δημοτικές εκλογές χαρακτήρα βουλευτικών εκλογών. Κι όμως δεν του έκατσε. Τελικά οι ρεπουμπλικάνοι εξασφάλισαν 35 νομούς και εκατοντάδες επαρχίες, μάλιστα με συντριπτική πλειοψηφία. Το DEM (πρώην HADEP) σε όλο σχεδόν το Κουρδιστάν εξασφάλισε συνολικά 75 νομούς και επαρχίες.

Καταρχήν πρέπει να τονίσουμε πως τα αποτελέσματα αυτά βγήκαν παρόλη τη νοθεία, τα ψέματα, την τρομοκρατία, τα ρουσφέτια, τη μεταφορά ψηφοφόρων από μία έδρα σε άλλη έδρα και, το πιο σημαντικό, με την εξάντληση όλων των κρατικών δυνατοτήτων. Δεκαεπτά υπουργοί επί έναν μήνα έκαναν εκστρατεία μαζί με τον Ερντογάν, έδιναν υποσχέσεις και μοίραζαν υποσχέσεις και ρουσφέτια. Π.χ. στην κουρδική πόλη Σιρνάκ δεκάδες χιλιάδες στρατιώτες, αστυνομικοί, διορισμένοι δημόσιοι υπάλληλοι, μισθοφόροι ψήφισαν παρόλο που δεν ανήκαν στα εκλογικά τμήματα.

Τι άλλαξε λοιπόν μετά από εννιά μήνες που ο Ερντογάν ήταν πρώτο κόμμα και τώρα πήρε τον κατήφορο;

Στις προεδρικές και βουλευτικές εκλογές που έγιναν ταυτόχρονα, ο Ερντογάν με ένα νομοσχέδιο έδωσε

τη δυνατότητα σε εκατομμύρια εργαζόμενους να συνταξιοδοτηθούν λόγω ηλικίας. Δύο φορές έκανε αυξήσεις στους δημοσίους υπαλλήλους που σήμαινε σχεδόν διπλασιασμό του μισθού, ενώ έδωσε βάρος σε κοινωνικά βοηθήματα. Τη στιγμή που ο πληθωρισμός ήταν 80% έδωσε χαμηλότοκα δάνεια. Εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι διορίστηκαν προσωρινά σε δημόσιες επιχειρήσεις. Την ίδια περίοδο το δολάριο και το ευρώ συνεχώς ανέβαιναν απέναντι στην τουρκική λίρα. Ο Ερντογάν πέρασε έναν νόμο ο οποίος έδινε εγγύηση σε όλους τους τραπεζικούς λογαριασμούς ότι θα πάρουν τόκο σύμφωνα με την αξία του συναλλάγματος.

Με αυτό τον τρόπο για μικρό χρονικό διάστημα σταθεροποιήθηκε κάπως η ισορροπία μεταξύ λίρας και άλλου συναλλάγματος, όμως αυτή η πολιτική κόστισε στην τουρκική οικονομία πολλά δισεκατομμύρια. Και όχι μόνο αυτά. Αύξησαν την εθνικιστική και θρησκευτική προπαγάνδα, μάλιστα ο ίδιος ο Ερντογάν είχε πει ότι δεν θα ανεβάσει τα επιτόκια γιατί το απαγορεύει η θρησκεία.

Βγάλανε στους δρόμους ΙΧ λέγοντας ότι είναι τουρκική παραγωγή, ότι η Τουρκία στέλνει πια αστροναύτες στο διάστημα, ότι το 2024 θα είναι η χρονιά της ευημερίας για τους συνταξιούχους και ο αιώνας θα είναι ο αιώνας των Τούρκων για ανάπτυξη και ευημερία. Συν, κάθε λίγο και λιγάκι ο Ερντογάν μπροστά σε εκατοντάδες φακούς και δημοσιογράφους «με μεγάλη χαρά» ανακοίνωνε ότι βρήκαν πετρέλαιο στην κουρδική περιοχή Γκαμπάρ και στη Μαύρη Θάλασσα φυσικό αέριο. Μάλιστα, λόγω του φυσικού αερίου που είχαν βρει χάρισαν ένα μηνιαίο λογαριασμό σε όλα τα νοικοκυριά με την προπαγάνδα ότι θα αρχίσουν να εξάγουν φυσικό αέριο.

Δεν πέρασε πολύς καιρός και αποδείχτηκε ότι όλα αυτά ήταν προπαγάνδα και ψίχουλα. Καταρχήν, ο πληθωρισμός έφτασε 160%, η ανεργία πήγε στα ύψη, ακόμα και τα στοιχεία των κρατικών υπηρεσιών για την τουρκική οικονομία έδειχναν ότι το όριο της πείνας είναι 16.000 λίρες και το όριο της φτώχειας 53.000. Ενώ στην Τουρκία αυτή τη στιγμή ο βασικός μισθός των δημοσίων υπαλλήλων είναι 20.000 και εκατομμύρια συνταξιούχοι παίρνουν 10.000. Δηλ. ο βασικός μισθός έφτασε σχεδόν στο όριο της πείνας. Πολλά εκατομμύρια εργαζόμενοι παίρνουν μισθό κάτω από 15.000 λίρες. Οι αγρότες έχουν φτάσει στο σημείο να μην μπορούν να καλλιεργήσουν πια λόγω του πληθωρισμού και της αύξησης των πρώτων υλών. Η κυβέρνηση του Ερντογάν είχε την εξής πολιτική για το αγροτικό: «Δώσε δάνειο και όχι επιδότηση». Εκατομμύρια αγρότες γονάτισαν.

Καθημερινά οι απαιτήσεις των εργατών, εργαζομένων και όλων των καταπιεσμένων στρωμάτων ανάγκασαν τον Ερντογάν να ομολογήσει πρόσφατα προβαίνοντας στην εξής δήλωση: «Ακόμα και τα μισά αυτών των απαιτήσεων εάν δώσουμε, δεν θα μας μείνει φράγκο στο ταμείο». Περίπου τις ίδιες μέρες έκανε δεύτερη δήλωση λέγοντας ότι «ό,τι αυξήσεις και να κάνουμε στους μισθούς, αμέσως χάνονται». Ταυτόχρονα, ο ίδιος διέψευδε τον εαυτό του. Αυτός που δεν θα ανέβαζε τα επιτόκια λόγω θρησκείας, από το 15% το πήγε στο 50%. Οι αυξήσεις στους μισθούς χάνονται μέσα σε λίγες μέρες απ' τον πληθωρισμό.

Με λίγα λόγια τα ψέματα του Ερντογάν έφτασαν στο τέλος και οι δυνατότητές του εξαντλήθηκαν. Αποδείχθηκε ότι η κυβέρνηση αυτή με την πολιτική που υλοποίησε δημιούργησε πολλούς δισεκατομμυριούχους αλλά και δεκάδες εκατομμύρια πάμφτωχων. Όταν η κατσαρόλα δεν ξεκίνησε να βράζει, πολύς κόσμος άρχισε να αμφισβητεί την πολιτική του Ερντογάν και του γύρισαν την πλάτη.

Το σίγουρο είναι ότι η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης δεν θα φέρει ευημερία αλλά ακόμα περισσότερη οικονομική λιτότητα. Παράλληλα, θα αυξηθεί η κρατική τρομοκρατία και ο αυταρχισμός με ισλαμοφασιστική προπαγάνδα. Τα αποτελέσματα των δημοτικών εκλογών είναι σημαντικά. Φυσικά το ρεπουμπλικανικό κόμμα ή κάθε ρεφορμιστική πολιτική δεν μπορεί να λύσει τα προβλήματα του φτωχού λαού, των εργατών και εργαζομένων. Τα προβλήματα θα παραμείνουν. Η εκμετάλλευση και η φτώχεια θα παραμείνουν. Και ο ταξικός αγώνας θα συνεχιστεί. Όμως ήταν και είναι πάρα πολύ σημαντικό, η ανακοπή της φασιστικής πορείας του καθεστώτος του Ερντογάν. Και η πολιτική της αριστεράς επικεντρώθηκε γύρω απ' αυτή την πραγματικότητα. Τα αριστερά κόμματα σε πολλές περιοχές δεν έδειξαν υποψηφίους ή

προσπάθησαν να είναι αποτέλεσμα πλατιάς συμμαχίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό των αριστερών δυνάμεων είναι αρκετά καλό και σε κάποιες περιοχές επηρέασαν και το αποτέλεσμα, αλλά ταυτόχρονα ήταν αποτέλεσμα μίας ευρείας εκλογικής εκστρατείας, διαδηλώσεων, προπαγάνδας που γινόταν καθημερινά σε όλους τους νομούς και επαρχίες καθώς και στους χώρους δουλειάς.

Ο Σείτ Αλντογάν είναι ανταποκριτής της Evrensel